

Szkolny Program Wychowawczy
realizowany
w I Liceum Ogólnokształcącym
w Zespole Szkół w Sławnie im. Jana Henryka
Dąbrowskiego w Sławnie
w latach 2009-2011

I. PROGRAM WYCHOWAWCZY ZOSTAŁ OPRACOWANY W OPARCIU O PODSTAWY PRAWNE:

- Art. 48,53,54,70 i 72 Konstytucji RP
- Ustawa o systemie oświaty z dn. 7.09.1991 r. (Tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. nr 256, poz. 2572) z późniejszymi zmianami
- Rozporządzenie MENiS z dn. 26.02.2002 r w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. nr 51 poz.458 z późniejszymi zmianami)
- rozporządzenie MENiS z dn. 23.04.2004 r. w sprawie szczegółowych zasad sprawowania nadzoru pedagogicznego, wykazu stanowisk wymagających kwalifikacji pedagogicznych, kwalifikacji niezbędnych do sprawowania nadzoru pedagogicznego, a także kwalifikacji osób, którym można zlecać prowadzenie badań i opracowywanie ekspertyz (Dz. U. nr 89, poz. 845)
- Rozporządzenie MENiS z dn. 21.05.2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznych szkół Dz. U. nr 61, poz. 624) z późniejszymi zmianami
- Europejska Karta Praw Człowieka
- Statut Zespołu Szkół im. Jana Henryka Dąbrowskiego w Sławnie.

II. CELE PRACY WYCHOWAWCZEJ

1. Cele wychowawcze długofalowe:

- wszechstronny rozwój osobowości ucznia
- kształtowanie postaw prospołecznych i obywatelskich w duchu poszanowania wartości uniwersalnych, narodowych, państwowych i lokalnych,
- rozwijanie samodzielności, kreatywności i odpowiedzialności wychowanków,
- uzyskanie wysokiego stopnia kultury osobistej, odpowiedzialności za słowa i czyny,
- personalizacja życia, odnajdywanie swojego miejsca w rodzinie, grupie rówieśniczej, szerszej społeczności lokalnej, narodowej,
- rozpoznawanie wartości moralnych i ich hierarchizacja,
- świadomy wybór przyszłego kierunku kształcenia.

III. PRZEWIDYWANE REZULTATY PRACY WYCHOWAWCZEJ - WIZERUNEK ABSOLWENTA:

Celem działań wychowawczych jest wychowanie absolwenta, który posiada umiejętności:

1. Umiejętności interdyscyplinarne:

- a) ma odpowiedni zasób wiedzy umożliwiający mu kontynuowanie nauki w dowolnie wybranej uczelni wyższej,
- b) zna dobrze co najmniej jeden język obcy,
- c) potrafi korzystać z różnych źródeł wiedzy, sprawnie posługuje się komputerem,
- d) zna historię szkoły,
- e) identyfikuje się z ideałami patrona szkoły – wielkiego człowieka i Polaka – Jana Henryka

Dąbrowskiego,

- f) rozumie doniosłość tradycji i współczesnych osiągnięć szkoły, szanuje symbole szkoły, prezentuje postawy patriotyczne i proeuropejskie,
- g) zna historię swojego miasta i regionu,
- h) rozwiązuje problemy w sposób twórczy, podejmuje odpowiednie i odpowiedzialne decyzje;

2. Umiejętności komunikacyjne:

- a) jest sprawny w nawiązywaniu kontaktów,
- b) potrafi zaprezentować i obronić swoje zdanie, szanując tych, którzy mają odmienne poglądy,
- c) umie słuchać;

3. Umiejętności społeczne:

- a) jest gotowy do współpracy, współdziałania, potrafi pracować w zespole, wykazuje się inicjatywą,
- b) jest odpowiedzialny,
- c) ma świadomość problemów społecznych,
- d) dostrzega potrzeby innych ludzi, potrafi i chce przychodzić im z pomocą;

4. Umiejętności psychologiczne:

- a) ma poczucie własnej wartości, umiejętność samooceny i samodyscypliny,
- b) zna siebie, umie wyeksponować swoje dobre i mocne strony,
- c) ma motywację do działania,
- d) radzi sobie z emocjami, pokonuje własne słabości i lęki, potrafi zmierzyć się z nimi i rozwiązać trudny problem, dostrzega wartość sukcesu,
- e) planuje i organizuje swój rozwój intelektualny, duchowy i fizyczny, stale doskonali swoją osobowość, odkrywa swoje talenty, zdolności i możliwości;

5. Dyspozycje moralne:

- a) kieruje się uniwersalną hierarchią wartości,
- b) uznaje prymat świata osób nad światem rzeczy,
- c) akceptuje prawa innej osoby,
- d) dostrzega i wspiera osoby potrzebujące pomocy, niepełnosprawne,
- e) zawsze zachowuje się z godnością i honorem,
- f) jest kulturalny, zdyscyplinowany, obowiązkowy, przestrzega zasad dobrych obyczajów.

IV. PODSTAWY PRACY WYCHOWAWCZEJ

1. Umiejętności i postawy nauczyciela.

Wychowawca przekazuje, udostępnia wychowankom zachowującym swoją osobową autonomię, wartości wytworzone w społeczeństwie. W miarę możliwości stwarza korzystne warunki do rozwoju wychowanka i rozwój ten umożliwia. Nauczyciel, równoległe z poszerzeniem zakresu samodzielności ucznia, uświadamia mu jego odpowiedzialność za własny rozwój, pomaga w podjęciu wysiłku samowychowania.

Aby skutecznie realizować zadania wychowawcze, nauczyciel winien posiadać umiejętności:

a) specjalistyczne i dydaktyczne:

- kształtowanie postawy patriotycznej i proeuropejskiej,
- rozbudzanie pasji naukowych,
- wskazywanie wzorców godnych naśladowania,
- zapoznanie z historią i filozofią nauki,
- wskazywanie praktycznego zastosowania wiadomości i umiejętności wyniesionych z lekcji;

b) psychologiczne:

- wykazywanie się wrażliwością skierowaną na ucznia oraz pozytywnym do niego nastawieniem,
- posiadanie umiejętności uważnego obserwowania oraz empatii,
- posiadanie wiedzy, jak udzielać pomocy uczniom i wykazywanie się inicjatywą w świadczeniu tej pomocy,
- rozpoznawanie potrzeb uczniów, niekiedy na podstawie mało dostrzegalnych przesłanek,
- bycie otwartym w relacjach z uczniami,
- rozumienie sytuacji uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych i wychowawczych i otaczanie ich właściwą opieką,
- towarzyszenie wychowankom w ich rozwoju.

2. Zadania wychowawcy klasy.

Wychowawca klasy w swoich działaniach powinien kierować się dobrem uczniów, troską o ich rozwój intelektualny, zdrowie, postawę moralną i obywatelską oraz szanować ich godność osobistą.

Nauczyciel wychowawca powinien:

- opracować klasowy program wychowawczy zgodnie z „Programem wychowawczym szkoły”,
- podjąć działania na rzecz zintegrowania zespołu klasowego, stworzyć bezpieczną atmosferę, w której można uczyć się otwartości oraz nabywać umiejętności przyznawania się do porażek,
- tworzyć klimat, tradycje i obrzędowość klasy,
- starać się poznać swoich wychowanków, ich problemy, sytuację rodzinną,
- być w stałym kontakcie z rodzicami, informować ich o postępach w nauce, zachowaniu i frekwencji na zajęciach,
- w miarę potrzeb odwiedzać wychowanka w domu poznając jego sytuację rodzinną i wydolność wychowawczą rodziny,
- wspierać wychowanków w rozwijaniu ich zdolności i umiejętności, ze szczególnym uwzględnieniem pracy w zespole, uczyć demokratycznego podejmowania decyzji, elastyczności w zachowaniu,
- podejmować działania zmierzające do zwiększenia odporności na stres,
- być autorytetem, doradcą i przewodnikiem dla ucznia,
- utrzymywać stały kontakt z nauczycielami uczącymi w danej klasie, w celu ujednoczenia działań wychowawczych,
- prowadzić dokumentację pracy wychowawczej (dzienniki lekcyjne, arkusze ocen, zeszyt obserwacji i uwag o wychowankach),
- współpracować z pedagogiem szkolnym, rodzicami i Radą klasy.

3. Współpraca z rodzicami.

Głównym środowiskiem wychowawczym jest rodzina, a rodzice pierwszymi wychowawcami. Rolę wspierającą pełni szkoła, a swoje zadania wychowawcze realizuje w oparciu o ścisły kontakt z rodzicami w ramach określonych struktur instytucjonalnych.

Sprawny przepływ informacji między dwoma najważniejszymi środowiskami wychowawczymi: rodziną i szkołą, realizowanie spójnego systemu wychowawczego jest gwarantem harmonijnego i pełnego rozwoju możliwości dziecka.

Szkoła będzie realizować następujące formy współpracy z rodzicami:

- zbiorowe (spotkania ogólne zgodnie z planem pracy dydaktyczno-wychowawczej: wzbogacanie wiedzy psychologicznej i pedagogicznej rodziców, spotkania z ekspertami itp.),
- indywidualne (konsultacje pedagogiczne, wizyty domowe, kontakty telefoniczne i korespondencyjne),
- wspierające pracę szkoły (praca w Radzie Rodziców, pomoc w organizowaniu czasu wolnego uczniów, pomoc w wyborze zawodu, udział w zajęciach dydaktyczno – wychowawczych).

4. Budowanie relacji wychowawczej nauczyciel – uczeń.

Podstawą sukcesu wychowawczego jest zbudowanie prawidłowej relacji między nauczycielem a uczniem. Ułatwią to właściwe postawy nauczycieli:

- okazywanie życzliwości uczniom, oraz zainteresowanie ich problemami,
- ograniczanie krytyki i podkreślanie nawet niewielkich sukcesów uczniowskich,
- jasne określenie celów oraz reguł wspólnej pracy, przy uwzględnieniu opinii uczniów,
- korzystanie z możliwości poznawania swoich podopiecznych, wczuwanie się w ich rolę, popatrzenie na świat oczami młodzieży,
- prezentowanie w kontaktach z młodzieżą trzech zasadniczych i koniecznych postaw: autentyczności, tolerancji oraz empatii.

V. STRATEGIA REALIZACJI CELÓW WYCHOWAWCZYCH

1. Indywidualna praca z uczniem, rozpoznawanie potrzeb i ich zaspakajanie.

O braku zaspokojenia podstawowych potrzeb ucznia świadczy:

- zachowanie niezgodne z obowiązującymi powszechnie normami,
- niskie wyniki w nauce,
- przejawy nieprzystosowania społecznego,
- formy zachowania o charakterze uporczywym, które nie poddają się zwykłym zabiegom wychowawczym,
- częsta nieobecność w szkole.

Brak zaspokojenia podstawowych potrzeb ucznia, prowadzi do frustracji i agresji. Ważne jest rozpoznanie, która z podstawowych potrzeb: miłości, bezpieczeństwa, uznania, przynależności, uczestnictwa w życiu społecznym, zaspokojenia podstawowych potrzeb materialnych, nie została zaspokojona.

Nauczyciel, wychowawca stwarza dogodne warunki do zaspokojenia tych potrzeb, poprzez organizowanie przyjaznego środowiska społecznego, w którym każdy uczeń znajdzie oparcie. W kwestii tej, nauczyciel ściśle współpracuje z rodzicami.

2. Tworzenie i pielęgnowanie tradycji szkolnej.

Do wypracowania własnej tradycji przyczyniają się:

- a) cyklicznie organizowane w szkole imprezy i uroczystości o charakterze:
 - międzynarodowym: Dzień Języków Obcych, , sprzątanie świata, Dzień Sportu, Konkurs Europejski klas pierwszych,
 - krajowym: Dzień Edukacji Narodowej, Święto Niepodległości, 3 Maja, Dzień Barwy Narodowej, Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy,
 - kulturalnym: Wigilia, Jasełka, Mikołajki , Turniej Teatralny, Dzień Zaduszny itp.,
 - lokalnym: Festiwal Orkiestr Dętych, Sławno Folklorem Malowane, Młodzieżowa Rada Powiatu
 - szkolnym i klasowym: otrzęsiny klas pierwszych, , Dzień Kobiet, wycieczki, ogniska itp.
- b) obchodzenie Święta Patrona – ślubowanie klas I, stanowiące wyraz idei i wartości uznawanych i stosowanych przez szkołę poprzez działania wychowawcze, profilaktyczne i dydaktyczne,
- c) różne działania podejmowane przez szkołę propagujące aktywne formy wypoczynku.- Licealiada

Tradycją podtrzymywaną przez szkołę jest podkreślenie uroczystym strojem szkolnym

różnych uroczystości szkolnych i świąt państwowych. Zwraca się również uwagę na codzienny strój uczniów, który może być dowolny, pod warunkiem, że jest estetyczny i skromny.

3. Zespołowe formy pracy i działalności w organizacjach uczniowskich. Wspomaganie aktywności i samorządności uczniów.

Założone cele wychowawcze szkoła realizuje między innymi poprzez umożliwienie młodzieży uczestnictwa w różnych formach pracy zespołowej. Jest to głównie praca:

- w samorządzie uczniowskim,
- redakcji szkolnych wydawnictw: Vena, Parnas , Jednodniówka Teatralna,
- uczestnictwo w różnych zajęciach pozalekcyjnych i przygotowaniu programów artystycznych na uroczystości szkolne i środowiskowe.

Poprzez takie formy aktywności młodzież:

- uczy się samorządności i odpowiedzialności za swoje czyny,
- zdobywa doświadczenia we współdziałaniu i współpracy,
- przygotowuje do świadomego uczestnictwa w życiu społecznym,
- uzyskuje możliwość integracji międzyklasowej.

4. Udział w życiu społecznym, kulturalnym środowiska lokalnego.

Pozwala rozbudzić ciekawość poznawczą w stosunku do najbliższego środowiska, zainteresowanie jego tradycją, współczesnymi osiągnięciami, budowanie poczucia więzi z własnym narodem, czy środowiskiem.

Realizuje się poprzez:

- współpracę z instytucjami samorządowymi,

- udział w uroczystościach na terenie miasta,
- współpracę z organizacjami pozarządowymi,
- współpracę z parafią (prezentacja dziedzictwa kulturowego).

5. Realizacja treści programowych na lekcjach wychowawczych i innych zajęciach dydaktycznych.

Cele operacyjne:

Klasa pierwsza

- 1) Wprowadzenie uczniów w środowisko szkolne, zapoznanie ze statutem, tradycjami.
- 2) Integracja zespołu klasowego.
- 3) Kształtowanie właściwego stosunku uczniów do nauki, rozwijanie umiejętności radzenia sobie z niepowodzeniami szkolnymi.
- 4) Kształtowanie właściwych postaw etycznych i społecznych.

Klasa druga

- 1) Wzmacnianie pozytywnego stosunku do życia swojego i innych ludzi.
- 2) Kształtowanie odpowiedzialności za słowa i czyny.
- 3) Budowanie właściwych relacji społecznych.
- 4) Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za siebie i innych.

Klasa trzecia

- 1) Pomoc w podejmowaniu decyzji dotyczących dalszego kształcenia.
- 2) Przygotowanie ucznia do matury.
- 3) Pomoc w orientacji na rynku pracy.
- 4) Przygotowanie do dojrzałego prezentowania własnego systemu wartości.

Tematyka godzin wychowawczych

Obszar	Klasy pierwsze	Klasy drugie	Klasy trzecie
<i>Stosunek do obowiązków szkolnych</i>	-Zapoznanie ze Statutem Szkoły oraz jej tradycjami 1 - Wybór samorządu. Przydział zadań. 1 -Efektywne uczenie się. 1 - Umiejętność radzenia sobie z trudnościami napotykanymi w nauce. 1	-Przypomnienie zasad prawa szkolnego. 1 -Organizacja życia klasy- przydział zadań. 1 - Matura. Struktura i forma egzaminu. Wymagania egzaminacyjne. 1	-Przypomnienie zasad prawa szkolnego. 1 -Organizacja życia klasy. 1 Przydział zadań do wykonania. -Regulamin matur: zarządzenia, harmonogram, prawa i obowiązki maturzysty. 1 -Zapoznanie z organizacją i przebiegiem matur 1

Funkcjonowanie społeczne	<ul style="list-style-type: none"> - Zajęcia integracyjne. 1 - Radzenie sobie ze stresem w różnych sytuacjach. 1 - Analiza funkcjonowania społecznego uczniów na terenie szkoły. 2 - Umiejętność współpracy w grupie 1 	<ul style="list-style-type: none"> - Pełne uczestnictwo w życiu społecznym – szansa i obowiązek. 1 - Współczesne zagrożenia . 1 - „Osiemnastka” – co zmieniła w moim życiu. 1 - Analiza funkcjonowania społecznego uczniów na terenie szkoły. 2 - Kształtowanie postaw asertywnych. 1 - Działalność na rzecz społeczności lokalnej. 1 	<ul style="list-style-type: none"> - Uwzględnianie własnych predyspozycji w wyborze dalszego kształcenia. 1 - Szkoły wyższe w regionie. 1 - Rynek pracy – potrzeby, wymagania, trudności. 1 - Analiza funkcjonowania społecznego uczniów na terenie szkoły. - Współpraca z samorządem lokalnym 2 - Kształtowanie postaw i świadomości wynikających z faktu bycia dorosłym. 1 - Znam swoje mocne i słabe strony. 1
Uczeń wobec świata wartości	<ul style="list-style-type: none"> - Charakterystyka sylwetki patrona i prezentowane przez niego wartości. 1 - Patriotyzm i kosmopolityzm – uroczystości narodowe w życiu współczesnej młodzieży. 1 - Tradycja szkoły. 1 - Przyjaźń jako wartość. 1 - Higiena pracy umysłowej. 1 	<ul style="list-style-type: none"> - Wzór człowieka i Polaka – patrona szkoły. Kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych 1 - Rola świąt narodowych w integracji społeczeństwa. 1 - Osoba starsza i niepełnosprawna w rodzinie i społeczeństwie. 1 - Problemy etyczne współczesnego świata (poszanowanie życia). 1 - Zgubne skutki nałogów. 1 - Zdrowe odżywianie się. 1 	<ul style="list-style-type: none"> - Konformizm – wygoda, czy utrata autentyczności?. 1 - Kształtowanie i kultywowanie tradycji szkolnych i państwowych. 1 - Docenianie wspólnych osiągnięć szkoły i środowiska. 1 - Rodzina jako wartość. 1
Uczeń odbiorcą i twórcą kultury	<ul style="list-style-type: none"> - Sposoby i formy uczestniczenia w życiu kulturalnym. 1 - Rola sztuki w rozwoju człowieka. 1 - Uroczystości klasowe. 3 - Aktywne uczestnictwo w imprezach kulturalnych. 1 - Poznawanie kultury innych krajów – konkurs europejski. 1 	<ul style="list-style-type: none"> - Kultura osobista w relacjach społecznych. 1 - Muzyka młodzieżowa i jej wpływ na osobowość człowieka. 1 - Uroczystości klasowe. 3 - Konkurs Teatralny. 3 - Połowinki. 2 - Aktywne uczestnictwo w imprezach kulturalnych. 1 	<ul style="list-style-type: none"> - Egzaminacyjny savoir-vivre. 1 - Organizujemy pierwszy dorosły bal. 3 - Uroczystości narodowe i lokalne. 1 - Aktywne uczestnictwo w imprezach kulturalnych 1

• **Obszary pracy – standardy**

Obszary	Standardy
1. Stosunek do obowiązków szkolnych.	<p>1. Uczeń zna prawo wewnątrzszkolne, postępuje zgodnie z jego zasadami, właściwie reaguje w przypadku naruszenia tego prawa przez inne osoby.</p> <p>2. Uczeń zna podstawowe zasady uczenia się, potrafi efektywnie organizować i planować pracę umysłową, w przypadku napotykania na trudności potrafi sobie z nimi poradzić. Posiada motywację do nauki, systematycznie uczęszcza na zajęcia szkolne.</p> <p>3. Jest aktywnym członkiem społeczności szkolnej, włącza się w prace na rzecz klasy i szkoły, współpracuje z wychowawcą i nauczycielami w zakresie różnych problemów szkolnych.</p>
2. Funkcjonowanie społeczne.	<p>1. Uczeń dokonuje samooceny, określa swoje mocne i słabe strony, udziela i korzysta z pomocy koleżeńskiej, radzi sobie ze stresem, jest asertywny, potrafi współdziałać w grupie.</p> <p>2. Dostrzega obok siebie osoby potrzebujące pomocy, potrafi je wspierać, uwzględnia w swoim postępowaniu potrzeby innych ludzi, właściwie reaguje na obecność osoby niepełnosprawnej.</p> <p>3. Ma świadomość granic własnej swobody. potrafi dostrzegać ważne problemy społeczne, ma rozeznanie w zagrożeniach, jakie niesie współczesna cywilizacja, odnajduje swoje miejsce w rodzinie wielopokoleniowej.</p>

<p>3. <i>Uczeń wobec świata wartości.</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uczeń posiada wiedzę na temat osoby patrona, świadomie włącza się w obchody święta patrona. 2. W swojej hierarchii wartości uwzględnia wartości uniwersalne, stara się nimi kierować. Nie ulega bezkrytycznie zachowaniom konformistycznym, stara się uwzględniać obiektywną prawdę. 3. Ma świadomość odpowiedzialności za własne czyny, nie zachowuje się impulsywnie, nie szkodzi innym. 4. Rozumie wartości życia, szanuje zdrowie i życie własne i innych. 5. Jest tolerancyjny wobec innych postaw i poglądów.
<p>4. <i>Uczeń odbiorcą i twórcą kultury.</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uczeń zachowuje się kulturalnie wobec innych. 2. Uczestniczy w imprezach kulturalnych i patriotycznych w swoim środowisku. Zna tradycje i historię swojego miasta i regionu. 3. Uczestniczy w uroczystościach klasowych, włącza się w ich organizowanie. 4. Ma twórczą postawę. Rozbudza zainteresowania estetyczne, ma kontakt ze sztuką, sam próbuje tworzyć.

- **Ewaluacja programu.**

Program realizują wychowawcy we współpracy z nauczycielami. Na koniec roku szkolnego przewidziana jest ewaluacja, która uwzględnia efekty w zakresie jednego, wybranego standardu z każdego obszaru pracy wychowawczej. Narzędzia służące ewaluacji są uzależnione od badanego problemu. Opracowany jest końcowy raport.